

Handläggare
Karin Bolin
Telefon: 08-50833990

Till
Utbildningsnämnden
2026-04-23

Inriktningsärende för åtgärder av enkelt avhjälpna hinder

Förslag till reviderat inriktningsbeslut

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag till revidering av inriktning för HIN-projektet.

Sammanfattning

I juni 2010 fattade utbildningsnämnden ett inriktningsbeslut avseende enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet i publika lokaler i Stockholms stads grundskolor. Projektet som utförts i etapper kallas HIN-projektet. När etapp 6 som pågår nu är avslutad har HIN-projektet genomförts i 75 skolor. Därefter återstår drygt 40 skolor att åtgärda.

Förvaltningen föreslår att inriktningen för HIN-projektet revideras i syfte att uppnå ökad tids- och kostnadseffektivitet. Det är därtill en anpassning till stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. I programmet framgår det att arbetet med enkelt avhjälpna hinder ska utgå från Boverkets definition.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till revidering av inriktning för HIN-projektet.

Bakgrund

I plan- och bygglagen anges att alla enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet och användbarhet i lokaler där allmänheten har tillträde och på allmänna platser ska åtgärdas. Kravet gäller om det med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa hindren. Skolans lokaler ses inte som publik lokal eller allmän plats enligt Boverket och Skolverket. Skolverket slår fast att skolor inte är allmänna platser utan miljöer för elever och personal samt besökare med befogade ärenden.

I juni 2010 fattade utbildningsnämnden ett inriktningsbeslut avseende ett särskilt projekt för enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet i publika lokaler i stadens grundskolor, även kallat HIN-projektet¹. Utbildningsnämnden valde att utifrån egen ambition eftersträva enkelt avhjälpna hinder i delar av lokalerna dit externa besökare kan ha tillträde under verksamhetstid. Projektet omfattade idrottslokaler, matsal, aula, expedition/reception, rektorsexpedition samt vaktmästeri. Även kommunikationsvägar och angöring till dessa lokaler skulle anpassas.

I november 2022 fattade utbildningsnämnden ett reviderat inriktningsbeslut gällande HIN-projektet då nämnden noterade ökade byggkostnader². Beslutet innebar att åtgärder för tillgänglighet till vaktmästeri togs bort då det bedömdes att den tillgången inte behövdes för besökare. Även enklare hisslösningar skulle undersökas i projekten. Projektets tidigare utförande med så kallade schakthissar var kostnadsdrivande och innebar stora ingrepp i fastigheten som ofta ledde till sämre verksamhetsytor. Tidplanen och projektbudgeten för hela HIN-projektet reviderades.

HIN-projektet genomförs etappvis. Hittills har fem etapper med totalt 63 skolor avslutats. I nuvarande etapp 6 ingår 12 skolor. Efter etapp 6 återstår drygt 40 skolor. Nya skolor som färdigställts de senaste åren har kompletterats med eller redan från början haft HIN-relaterade åtgärder inkluderade i projektgenomförandet.

HIN-projektet syftar endast till tillgängliggörande för personer med befogade ärenden som besöker skolan under verksamhetstid. Anpassningar för enskild elev eller personal utgör egna projekt. Anpassningar som handlar om tillgänglighet utanför verksamhetstid – exempelvis för upplåtelse av skolans lokaler till föreningslivet – beställs och bekostas av idrottsförvaltningen eller kulturförvaltningen.

Ärendet

Förvaltningen föreslår att inriktningen för HIN-projektet revideras i syfte att uppnå ökad tids- och kostnadseffektivitet. Det är också en anpassning till stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, där det framgår att arbetet med enkelt avhjälpna hinder ska utgå från Boverkets definition.

Tidigare har HIN-projektet innehållit flertalet stora, kostnadsdrivande åtgärder som ofta har gjort att tidplanerna förskjutits och kostnadsbilden drivits upp.

Förvaltningens förslag är att fortsatt utgå från Boverkets definition av enkelt avhjälpbara hinder i HIN-projektet. Enligt Boverket ska åtgärderna ha fokus på hinder som med hänsyn till praktiska och ekonomiska förutsättningar är *enkla* att avhjälpas.

Exempel på åtgärder enligt Boverket är:

- bristande ljud- och ljusmiljö samt bristande kontraster,
- mindre nivåskillnader, höga diskar, trappsteg och brist på ledstänger,
- svåröppnade dörrar,
- bristande utformning av orienterande skyltar.

HIN-åtgärder ska i ökad utsträckning hanteras i samband med kommande års planerade underhållsprojekt. Separata HIN-projekt föreslås genomföras när inga underhållsprojekt planeras. I de fall det bedöms finnas behov av åtgärder som inte är enkelt avhjälpbara hinder så hanteras de på samma sätt som andra verksamhetsanpassningar och samordnas med SISAB:s underhållsplanering. Ändringens omfattning ska vara skälig till den förväntade nyttan enligt gällande *Boverkets byggregler* (BBR).

Den reviderade inriktningen innebär ökad kostnadseffektivitet och en bättre helhetssyn på hela skolans behov av tillgänglighet. Tillgänglighetsåtgärder behöver i större utsträckning anpassas efter befintliga fastigheters förutsättningar.

Förvaltningen föreslår att inriktningen för HIN-projektet revideras i enlighet med bilaga 1.

Ekonomi

När inriktningsärendet antogs i utbildningsnämnden 2010 gjordes en uppskattning att projektet i sin helhet skulle innebära en investeringskostnad på cirka 598 mkr. Det innebär en uppskattad snittkostnad per skola på 4,1 mkr. En indexuppräkningsindex till dagens nivå innebär att den investeringskostnad som uppskattades 2010 idag skulle ligga på 997 mkr, med en snittkostnad per skola på 6,9 mkr.

Pågående etapp 6 är beräknad till 7,0 mkr/skola, vilket stämmer väl med indexuppräkningsindexet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och SISAB.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 13 april 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen anser att det är angeläget att fortsätta HIN-projektet och att arbeta med att tillgängliggöra berörda lokaler i de skolor som kvarstår. Samtidigt behöver förvaltningen, tillsammans med SISAB, se över åtgärder och arbetssätt i syfte att uppnå ökad tids- och kostnadseffektivitet.

Förvaltningen bedömer att förslaget till ny inriktning för HIN-projektet kan öka genomförandetakten. Det möjliggörs genom att inriktningen revideras till enkelt avhjälpna hinder. Större förändringar som exempelvis hissar prövas i samband med underhållsprojekt och andra mer omfattande projekt med verksamhetsanpassningar. Förändringen påverkar inte de anpassningar som beställts med anledning av enskilda elevers eller personals behov av tillgänglighetsåtgärder.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys.

HIN-projektet har som mål att tillgängliggöra de publika delarna i skolans lokaler. Målgruppen är de som besöker skolan under verksamhetstid. Följden av en förbättring av tillgängligheten i och till lokalerna är även till fördel för skolans elever eller barn som besöker skolan. Därmed bidrar projektet till att uppfylla barnkonventionens artikel 2 om att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter samt att ingen får diskrimineras. Projektet bidrar även till att uppfylla artikel 23 om att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.

Ärendet bedöms leda till en högre grad av jämställdhet för personer med någon typ av funktionsnedsättning.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till revidering av inriktning för HIN-projektet.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga
Inriktning för HIN-projektet